

Posudek vedoucího bakalářské práce – akademický rok 2018/2019

Autor: Michaela Brandejská   **Forma studia:** denní   **Obor:** Prezentace a ochrana kulturního dědictví

Název práce: Šlechtické znaky na stavebních památkách v okrese Kutná Hora

Vedoucí BP: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Oponent BP: PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Bakalářská práce Michaely Brandejské je zaměřena na inventarizaci šlechtických znaků dochovaných na stavebních památkách ve středočeském okrese Kutná Hora. Vznikla v mém semináři společně s několika dalšími pracemi vázanými k erbovním nálezům v dalších českých okresech. Autorka se současně snaží osvětlit širší historické, heraldické a stavební souvislosti jednotlivých nalezených znaků. Podařilo se jí nalézt a určit většinu znaků na stavebních památkách vyskytujících se ve dvacítce obcí kutnohorského okresu. Z hlediska počtu kulturních památek má převahu město Kutná Hora, z hlediska počtu nálezů je to Kutná Hora, Čáslav a Žleby. Nalezené znaky, které autorka popisuje a které také obrazově v práci dokládá, jsou výsledkem provedeného terénního výzkumu. Prvotní orientaci sice poskytla odborná literatura a její studium, ale vzniklý nálezový soubor a jeho obrazová dokumentace je především zásluhou autorky.

Práce Michaely Brandejské je členěna podle geografického principu, obce s dochovanými nálezy jsou řazeny abecedně do podoby samostatných kapitol. V kapitolách postupuje autorka podle schématu – lokalita – stavební památka – znakový nález – šlechtický rod. Přesto není text uvnitř kapitol přehledný, i když uvedenou linii autorka respektuje. Po popisu obce přichází informace o památce a následně je řešen znakový nález. Poté se text zaměřuje na nalezený znak či znaky, uvádí jeho umístění, materiál, z kterého je nález zhotoven, a dataci, popis zachovaného znaku a konečně se věnuje rodu, kterému znak patřil. K textu kapitol mám následující připomínky.

1/ Popisy dějin obcí vycházejí obvykle vždy jen z jednoho zdroje stejně jako text o kulturní památce. Chybí využití prací E. Poche a kol., nebo práce K. Kuči, kde je využit jen jeho Atlas. Převládají práce spíše populárně vlastivědného typu (Dostál, Košťál – Košťálová, atd.)

2/ Mnohdy nejsou uvedeni majitelé obce nebo aspoň stavební památky, ztrácí se tak vazba na rod a jeho znak. Namátkou např. u Chotusic.

3/ V kolonce umístění by mělo uvedeno jméno rodu, jemuž nalezený znak patří. V případě kutnohorského domu a soch před jezuitskou kolejí by mělo být odůvodněno, proč jsou zachyceny zrovna znaky daných rodů.

4/ Chybí blasonování kompletního znaku, je totiž ztotožněno s popsáním nálezu, ale podoba znaku na nálezu nemusí zcela odpovídat reálnému rodovému znaku. Skutečnost, že řada nálezů představuje kompletní erby, na tom nic nemění. Jindy je naopak popis znaku neúplný (Robmháповé ze Suchého – s. 23.), nebo chybí (u Chotků, obr. 41).

5/ Při více znacích na jedné památce se nepostupuje systematicky v linii – podoba nálezu, rod, popis jeho znaku. Inventarizace je tak nepřehledná, když znak není samostatně rozebrán, i když má své číslo. Znaky jsou popisovány bez vazby na rod, takže nepřehledné (čáslavský kostel, domy v Kutné Hoře).

6/ Autorka se dopouští chyb při blasonování, ne vždy je přesné. U aliančního znaku Věžníků a Švihovských v Nových Dvorech (s. 29) je zaměněna pravá a levá strana.

7/ Příkryvadla nelze označovat za akantové listy.

Bakalářská práce je doplněna úvodem, který obsahuje vymezení všech cílů výzkumu, popis sledovaného okresu, informaci o autorství fotografií a stručný přehled základní literatury. Závěr práce shrnuje vcelku všechny základní poznatky získané výzkumem. Jedná se o fakticky o statistiku; uveden je počet obcí a částečně četnost výskytu v nich, počet nálezů a z nich počet aliančních znaků a znaků vyvedených v barvě, doba jejich vzniku; počet rodů a četnost výskytu jejich znaků. Nejsou však uvedeny počty jednotlivých typů památek (zajímavé je, že znaky jsou dokonce na devíti sochách, nejvíce v Kutné Hoře), ani shrnut rozsah výskytu použitých materiálů. Užitečné by bylo také uvést, kolik znaků a na kterých typech památek je ve stavu, kdy se ztrácí jejich čitelnost. Některé z údajů by bylo vhodné představit v podobě grafů nebo tabulek.

Připojen je poměrně rozsáhlý seznam odborné literatury, kde se nacházejí téměř všechny soudobé a tedy i dostupné heraldicko-genealogické práce, dále práce regionální. Sedláčkovy Hrady jsou sice zastoupeny, ale nebyly využity stejně jako hesla o rodech v Ottově slovníku naučném. Zahrnutí teoretických prací o heraldice, je chvályhodné, ale termín přikryvadla autorka vůbec nezná.

Dále práce obsahuje rozsáhlý soubor obrazových příloh s fotografiemi nalezených erbů (75 položek), číselné označení nálezu je vloženo do textu (čísla 54 a 55 byla přehozena). Seznam obrázků připojen není. Některé z fotografických obrázků zdařile prezentují kulturní a estetickou kvalitu erbovních památek.

Stylisticky a gramaticky je práce na slušné úrovni, několik drobných pochybení lze považovat za přepis. Jazyková redakce byla tedy provedena před odevzdáním práce v dostatečné míře.

Závěrem mohu přes uvedené výtky ocenit systematickosti průzkumu terénu, jehož rozsah si z hlediska počtu nálezových míst vynucoval značné množství času, pozornosti i finančních nákladů, a také poctivou snahu zadané téma co nejlépe zpracovat. Michaela Brandejská zvládla nároky kladené na závěrečnou práci v bakalářském studijním oboru Presentace a ochrana kulturního dědictví, a proto doporučuji předloženou bakalářskou práci k obhajobě. Práci hodnotím stupněm .....

V Praze 25. května 2019

prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.